

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) ๓๐๔ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา

- [illegible]

๓๐. นายบุญเลิศ เหลียงกอบกิจ	กรรมการ
๓๑. นางสาวโยธากาญจน์ พองงาม	กรรมการ
๓๒. นายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์	กรรมการ
๓๓. นายสัญญา นิลสุพรรณ	กรรมการ
๓๔. นายสุรชาติ ศรีบุตร	กรรมการ
๓๕. นายองค์การ ชัยบุตร	กรรมการ
๓๖. ร้อยตำรวจเอก อรุณ สวัสดิ์	กรรมการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

๑. นายธรรมนัส พรหมเผ่า	(ลาการประชุม)
๒. นายสุทัศน์ เงินหมื่น	(ลาการประชุม)
๓. นายพรพจน์ เพ็ญพาส	(ลาการประชุม)
๔. นายปลอดประสพ สุรัสวดี	(ลาการประชุม)
๕. นายสุทัศน์ วิสกุล	(ลาการประชุม)
๖. นายสุพจน์ โตวิจักษณ์ชัยกุล	(ลาการประชุม)
๗. นายธนยศ ทิมสุวรรณ	(ลาการประชุม)
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สีตางค์ พิสัยหล้า	(ลาการประชุม)
๙. นายชำนาญ ชูเที่ยง	(ลาการประชุม)
๑๐. นายไชยณรงค์ เศรษฐเชื้อ	(ลาการประชุม)
๑๑. นายปองพล สະสมทรัพย์	(ลาการประชุม)
๑๒. พลตำรวจโท ไพฑูรย์ ชูชัยชนะ	(ลาการประชุม)
๑๓. นายรังสีกร ทิมาตฤกะ	(ลาการประชุม)

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ

๑. นายสมศักดิ์ คุณเงิน	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๒. นายชยันต์ เมืองสง	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
๓. นายนิยม เวชกามา	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ

ผู้มาชี้แจง

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
นายทรงเกียรติ ขำทอง

กรมชลประทาน

๑. นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล
๒. นายธีรพล ตั้งสมบูรณ์
๓. นางสาววรรณ นโรรษ

ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารจัดการลุ่มน้ำ กลุ่ม ๑

รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา

ผู้อำนวยการสำนักบริหารจัดการน้ำและอุทกวิทยา
วิศวกรชลประทานปฏิบัติการ

การประปานครหลวง

๑. นายวชิรวิทย์ โพธิ์วิจิตร

ผู้ช่วยผู้ว่าการ (แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ)

การประปานครหลวง

๒. นายภานุวัตร กลิ่นบุบผา

หัวหน้าส่วนวางแผนและจัดการทรัพยากรน้ำ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายพิพัฒน์ เรืองงาม

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

๒. นายจิณณวัตร วัฒนเวชรัตน์

วิศวกรชลประทาน กรมชลประทาน

๓. นางสาวรภาภักดิ์ โรจนเกตุสกุล

ผู้ติดตามนายประสงค์ บุรณ์พงศ์

๔. นายพงษ์ศักดิ์ ศรีชัยวุฒิไท

ผู้ติดตามนายโกศล ฟูพอง

๕. นายธีรวิทย์ พิทยาภรณ์

ผู้ติดตามนายวิสิทธิ์ พิทยาภรณ์

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายวีระกร คำประกอบ รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวเปิดการประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม
ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

ที่ประชุมมีมติรับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๕ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

๓.๑ พิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มน้ำทั้งระบบ

ตามที่คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มน้ำทั้งระบบได้มีความสนใจในประเด็นเกี่ยวกับข้อดี ข้อเสีย และปัญหาจากการผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยเชิญเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อธิบดีกรมชลประทาน ผู้ว่าการการประปาฯ หรือผู้แทนมาให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวสรุปได้ ดังนี้

๑) นายทรงเกียรติ ขำทอง ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารจัดการกลุ่มน้ำ กลุ่ม ๑ ซึ่งเป็นผู้แทนจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้มาชี้แจงแสดงความเห็นว่า เนื่องจากในปีที่ผ่านมาแม่น้ำมีปริมาณน้ำฝนลดน้อยลง ปริมาณน้ำต้นทุนสำหรับการจัดสรรน้ำเพื่อใช้ประโยชน์อยู่ในเกณฑ์น้อย ยกตัวอย่างเช่น ในปีที่ผ่านมาต้นทุนของ ๔ เขื่อนหลักมีปริมาณน้ำอยู่ในเกณฑ์น้อยไม่สามารถนำน้ำมาสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ได้ การแก้ไขปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็มที่ผ่านมาได้รับความร่วมมือจาก กรมชลประทาน และการประปาฯ ที่จัดสรรน้ำมาจากแม่น้ำแม่กลอง รวมทั้ง ใช้วิธีการ Water Hammer Operation

คือ การใช้หลักการกระแทกเพิ่มความเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยประสานกับการประปานครหลวงในช่วงที่น้ำทะเลลงขอความร่วมมือกับการประปานครหลวงหยุดสูบน้ำประมาณ ๒ ชั่วโมง เพื่อให้น้ำดีหรือน้ำจืดนั้นยังไม่ถูกสูบออกไปก่อน ส่งผลให้น้ำที่เติมแม่น้ำแม่กลองมีปริมาณมากพอที่จะดันน้ำเค็มให้ห่างจากสถานีสูบน้ำสำแล เป็นมาตรการที่ดำเนินการมาตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ โดยได้ดำเนินการไปทั้งสิ้น จำนวน ๑๐ ครั้ง จากการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า สามารถแก้ไขปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็มได้ สำหรับการที่จะพัฒนาโครงการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาการรุกตัวของน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้ง แม่น้ำอื่น ๆ เช่น แม่น้ำบางปะกง แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำแม่กลอง ยังมีความเป็นไปได้ยาก เพราะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับช่องทางที่น้ำเค็มจะหนุนขึ้นมาได้หลายทาง เนื่องจากระบบน้ำมีความเชื่อมโยงกัน และจะมีประเด็นของการเดินเรือ การควบคุมที่จะต้องมีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินเรือถ้าหากมีประตูดันน้ำหรือเขื่อนขนาดใหญ่จะต้องมีค่าใช้จ่ายในการสร้างเส้นทางน้ำให้สามารถเดินเรือข้ามผ่านได้

๒) นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา ซึ่งเป็นผู้แทนจากกรมชลประทาน ผู้มาชี้แจงแสดงความเห็นว่า การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทยเน้นการอุปโภค การบริโภค เป็นอันดับแรก การรักษาระบบนิเวศเป็นอันดับที่สอง การสำรองน้ำไว้ในฤดูแล้งประมาณ ๓ เดือน เพื่อสร้างความมั่นคงให้มีน้ำสำหรับใช้ในการบริหารจัดการเป็นอันดับที่สาม น้ำสำหรับการเกษตรและอุตสาหกรรมเป็นอันดับที่สี่ หากพิจารณาเขื่อนเจ้าพระยาสร้างมาเป็นระยะเวลา ๖๐ ปี การอัดน้ำ การทดน้ำ ของฝักรู้น้ำเจ้าพระยาจะมีการบริหารจัดการความเค็มในลุ่มน้ำเจ้าพระยาโดยการควบคุมคุณภาพน้ำ ด้วยการวัดระดับความเค็มที่ใช้มีหน่วยเป็นกรัมต่อลิตร หมายถึง เกลือ ๑ กรัม ละลายอยู่ในน้ำ ๑ ลิตร การควบคุมความเค็มจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งาน เช่น การเกษตรทั่วไปไม่เกิน ๒ กรัมต่อลิตร การเกษตรกล้วยไม้ ไม่เกิน ๐.๗๕ กรัมต่อลิตร การประปาไม่เกิน ๐.๕ กรัมต่อลิตร ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเค็มของคุณภาพน้ำ ณ จุดวัดขึ้นอยู่กับ น้ำขึ้น น้ำลง หรืออิทธิพลน้ำทะเลหนุน น้ำเหนือ การใช้น้ำจืด ผลักดัน จุดที่ใช้งานหรือวัตถุประสงค์ สัมผัสปากอ่าว (Surge) ที่จะส่งผลให้คุณภาพน้ำมีระดับความเค็มเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยา

การแบ่งระดับความเค็มของน้ำ จากข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ แบ่งระดับได้ ดังนี้

๑. น้ำจืด ความเค็มน้อยกว่า ๐.๕ กรัมต่อลิตร

๒. น้ำกร่อย ๐.๕ - ๕ กรัมต่อลิตร

๓. น้ำเค็ม ๕ - ๓๐ กรัมต่อลิตร

๔. น้ำทะเล ๓๐ - ๔๐ กรัมต่อลิตร

๕. Hyper Saline มากกว่า ๔๐ กรัมต่อลิตร

แผนการจัดสรรน้ำในฤดูแล้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ทั้งประเทศ รวม ๓๐,๑๒๖ ล้านลูกบาศก์เมตร

แบ่งออกเป็น

๑. แผนจัดสรรน้ำฤดูแล้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ รวมปริมาณน้ำ ๑๗,๔๔๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

คิดเป็นร้อยละ ๕๘ ของปริมาณน้ำต้นทุน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑.๑ อุปโภค บริโภค ปริมาณน้ำ ๒,๒๕๗ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๓

๑.๒ รักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ ปริมาณน้ำ ๗,๔๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๔๓

๑.๓ อุตสาหกรรม ปริมาณน้ำ ๔๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๓

๑.๔ เกษตรฤดูแล้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ปริมาณน้ำ ๗,๒๗๕ ล้านลูกบาศก์เมตร

คิดเป็นร้อยละ ๔๒

๒. สำรองน้ำต้นฤดูฝน พ.ศ. ๒๕๖๓ เดือนพฤษภาคม - เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ รวม ๑๒,๖๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๔๒ ของปริมาณน้ำต้นทุน แบ่งออกเป็น

๒.๑ อุปโภค บริโภค รักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ ปริมาณน้ำ ๕,๓๐๘ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๔๒

๒.๒ ฝนทิ้งช่วง ปริมาณน้ำ ๗,๓๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๕๘

แผนการจัดสรรน้ำในฤดูแล้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ของลุ่มน้ำเจ้าพระยา แบ่งออกเป็น

๑. ผันน้ำจากลุ่มน้ำแม่กลอง รวมปริมาณน้ำ ๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีแผนการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ - เดือนเมษายน ๒๕๖๓ รวมปริมาณน้ำ ๔,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๖๔ ของปริมาณน้ำต้นทุน แบ่งออกเป็น

๑.๑ อุปโภค - บริโภค ปริมาณน้ำ ๑,๑๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๙

๑.๒ รักษาระบบนิเวศและอื่น ๆ ปริมาณน้ำ ๒,๒๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๕๕

๑.๓ อุตสาหกรรม ปริมาณน้ำ ๑๓๕ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๓

๑.๔ เกษตรฤดูแล้ง พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ปริมาณน้ำ ๕๑๕ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๑๓

๒. ผันจากลุ่มน้ำแม่กลอง รวมปริมาณน้ำ ๓๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีแผนการสำรองน้ำต้นฤดูฝน พ.ศ. ๒๕๖๓ เดือนพฤษภาคม - เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ รวมปริมาณน้ำ ๒,๒๘๔ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๖ ของปริมาณน้ำต้นทุน แบ่งออกเป็น

๒.๑ อุปโภค บริโภค รักษาระบบนิเวศ และอื่น ๆ ปริมาณน้ำ ๑,๘๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๗๙

๒.๒ ฝนทิ้งช่วง ปริมาณน้ำ ๕๗๔ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ ๒๑

สถิติปริมาณน้ำใช้การมีน้ำเขื่อนลุ่มน้ำเจ้าพระยาเทียบกับปริมาณฝนภาคเหนือย้อนหลัง ๒๐ ปี ทั้งนี้ เขื่อนในลุ่มน้ำเจ้าพระยามี ๔ เขื่อนหลัก คือ เขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อย และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ โดย พ.ศ. ๒๕๖๒ มีน้ำใช้การประมาณ ๕,๓๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตร แต่ปริมาณน้ำฝน ประมาณ ๑,๐๐๐ มิลลิเมตร หากเทียบย้อนหลังไปพิจารณา พ.ศ. ๒๕๕๘ ปริมาณน้ำฝน ประมาณ ๑,๐๐๐ มิลลิเมตร น้ำในเขื่อนมีปริมาณน้อย และถ้าย้อนกลับไปพิจารณา พ.ศ. ๒๕๔๖ มีปริมาณน้ำฝนใกล้เคียง พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่มีปริมาณน้ำที่จะต้องใช้ในเขื่อนจำนวนมาก โดยมีปริมาณน้ำฝนที่ตกอยู่บริเวณเหนือเขื่อนภูมิพล และเขื่อนสิริกิติ์ จึงส่งผลให้น้ำใน ๔ เขื่อนหลักดังกล่าวมีปริมาณมาก สำหรับ พ.ศ. ๒๕๕๘ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงมีปริมาณน้ำฝนตกอยู่ใต้เขื่อนเป็นส่วนใหญ่

สถานการณ์ความเค็มใน พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๖๓ ค่าความเค็มสูงสุดรายวัดที่สถานีสูบน้ำสำแล มีความเค็มคุณภาพที่ ๐.๕ กรัมต่อลิตร ช่วงระยะเวลาดังกล่าวตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกรกฎาคมจะมีเหตุการณ์ที่น้ำเค็มมีค่าสูงมากขึ้น ๖ - ๗ ครั้ง เช่น พ.ศ. ๒๕๕๗ มีค่าความเค็ม ๑.๙๒ กรัมต่อลิตร ใน พ.ศ. ๒๕๕๓ ค่าความเค็ม ๑.๑ กรัม พ.ศ. ๒๕๕๔ ค่าความเค็ม ๐.๘๗ กรัมต่อลิตร แต่ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ ค่าความเค็ม ๒.๑๙ กรัมต่อลิตร โดยเป็นค่าความเค็มที่สูงมาก ประกอบกับปริมาณน้ำในเขื่อนหลักมีปริมาณน้ำน้อยและมีลมพัดปากอ่าว (Surge) จึงส่งผลให้คุณภาพน้ำมีระดับความเค็มเข้ามาในแม่น้ำเจ้าพระยาจำนวนมาก

เมื่อพิจารณากระแสน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาประกอบด้วยแม่น้ำสายหลัก คือ แม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม และแม่น้ำน่าน โดยมีเขื่อนภูมิพล เขื่อนกัวลม-กัวคองมา เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อย ซึ่งระยะทางจากเขื่อนภูมิพลมาผลักดันน้ำที่สถานีสูบน้ำสำแล ถ้าเป็นช่วงปริมาณน้ำน้อยจะต้องใช้ระยะเวลา

ประมาณ ๒๐ วัน ระยะทางประมาณ ๕๕๙ กิโลเมตร และจากเขื่อนสิริกิติ์มาที่สถานีสูบน้ำสำแล ระยะทางประมาณ ๗๔๙ กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาประมาณ ๒๓ วัน และมีเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ช่วยในการผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา โดยเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์มีไว้สำหรับกรณีฉุกเฉิน สามารถผลักดันน้ำ ส่งน้ำมาช่วยได้ โดยใช้ระยะเวลาประมาณ ๕ วัน โดยมีระยะทางประมาณ ๑๑๕ กิโลเมตร โดยสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยามีคลองชัยนาท - ป่าสัก ทางฝั่งตะวันตกจะมีแม่น้ำท่าจีนไหลไปสู่จังหวัดสมุทรสาคร แม่น้ำน้อยเป็นแม่น้ำสาขาแยกจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่ชุมชนปากแพรก อำเภอเมืองชัยนาท จังหวัดชัยนาท เป็นแม่น้ำสายเล็ก ๆ ที่ไหลผ่านอำเภอบางระจัน อำเภอดำรงวิทยารบจัน และอำเภอดำรงวิทยารบจัน จังหวัดสิงห์บุรี ไหลผ่านจังหวัดอ่างทอง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแล้วไปรวมกับแม่น้ำเจ้าพระยาอีกครั้งที่อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แม่น้ำท่าจีนมีประตูลอยน้ำพลเทพ ประตูลอยน้ำท่าโบสถ์ ประตูลอยน้ำสามชุก ประตูลอยน้ำโพธิ์พระยา จากนั้นน้ำไหลลงสู่ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

มาตรการการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาความเค็มในลุ่มน้ำเจ้าพระยา ดังนี้

๑. ระบายน้ำจากเขื่อนภูมิพล เขื่อนสิริกิติ์ เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ รวมปริมาณน้ำ ๒๒ ล้านลูกบาศก์เมตร

๒. ระบายน้ำท้ายเขื่อนเจ้าพระยา ปริมาณน้ำ ๗๑ - ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที และท้ายเขื่อนพระรามหก ปริมาณน้ำ ๕ - ๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เพื่อผลักดันควบคุมคุณภาพน้ำ

๓. ผันน้ำจากลุ่มน้ำแม่กลองผ่านแม่น้ำท่าจีน ลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา ผ่านทางคลองพระยาบรรลือ ปริมาณน้ำ ๓๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที และคลองพระพิมล ปริมาณน้ำ ๑๘ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที

๔. ติดตั้งเครื่องสูบน้ำและเครื่องผลักดันน้ำในคลองพระยาบรรลือ ๘๘ เครื่อง และคลองพระพิมล ๑๘ เครื่อง รวม ๑๐๖ เครื่อง เพื่อเร่งการระบายน้ำสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

๕. บริหารจัดการน้ำที่ประตูระบายน้ำคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตามจังหวัดการขึ้นลงของน้ำทะเล

๖. ระบายน้ำผ่านกาสูบน้ำ และเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่ท้ายคลองประปามหาสวัสดิ์ บริเวณคลองปลายทาง ประมาณ ๕ - ๑๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ในช่วงน้ำลง เพื่อเสริมปริมาณน้ำลงสู่แม่น้ำเจ้าพระยา

๗. ประสานงานกับสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร หยุดสูบน้ำระบายน้ำลงแม่น้ำเจ้าพระยา ในช่วงน้ำขึ้นเพื่อป้องกันน้ำคุณภาพต่ำไหลย้อนขึ้นแม่น้ำเจ้าพระยาช่วงตอนบน

๘. ประสานงานกับการประปานครหลวงปฏิบัติการทดลองกระแทกลิ้นความเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยาด้วยวิธี Water Hammer Operation

การติดตามการบริหารจัดการน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศด้านความเค็มในลุ่มน้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำเจ้าพระยา ปริมาณน้ำตอนบนมาจากเขื่อนแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านข้างมีปริมาณน้ำมาจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ส่วนแม่น้ำแม่กลองมีปริมาณน้ำไหลผ่านจากคลองจรเข้สามพัน ผันน้ำปริมาณ ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ตลอดความยาวเชื่อมที่แม่น้ำท่าจีน ระยะทางประมาณ ๑๑๕ กิโลเมตร โดยสูบน้ำจากคลองพระยาบรรลือ ระยะทางประมาณ ๔๒ กิโลเมตร สูบน้ำออกมาประมาณ ๓๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ส่วนอีกเส้นทางน้ำอีกทางมาจากคลองประปามหาสวัสดิ์ และอีกเส้นทางหนึ่งเส้นทางน้ำมาจากแม่น้ำแม่กลองมาช่วยแม่น้ำท่าจีนเส้นทางน้ำจากคลองท่าสาร-บางปลา มาช่วยในการผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำท่าจีน เพราะว่าแม่น้ำท่าจีนรับปริมาณน้ำมาจากแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีเส้นทางน้ำเชื่อมออกทางเหนือเขื่อนเจ้าพระยา เป็นการนำน้ำจากแม่น้ำแม่กลองมาช่วยในการผลักดันน้ำเค็มจากแม่น้ำท่าจีนด้วย อีกทั้ง มีความร่วมมือกับการประปานครหลวง โดยการใช้วิธี Water Hammer Operation ในจังหวัดน้ำทะเลลง

การประปานครหลวงจะลดอัตราการสูบน้ำประปาเพื่อให้กระชากลิ้นความเค็มลง ช่วงปลายน้ำประตุน้ำ คลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริช่วยในการผลักดันน้ำเค็ม จังหวัดน้ำทะเลลงจะเปิดประตุน้ำ คลองลัดโพธิ์ ซึ่งเส้นทางการไหลของน้ำบริเวณพื้นที่กระเพาะหมู ที่แต่เดิมแม่น้ำเจ้าพระยาต้องไหลอ้อมถึง ๑๘ กิโลเมตร สามารถไหลลงทะเลได้รวดเร็วขึ้นด้วยระยะทางเพียง ๖๐๐ เมตร ระยะเวลาลดลงจาก ๕ - ๖ ชั่วโมง เหลือเพียง ๑๐ นาที ประมาณ ๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ส่งผลให้กระชากลิ้นความเค็มลง ถ้าน้ำทะเลขึ้น จะปิดประตุน้ำคลองลัดโพธิ์ เพื่อให้เส้นทางน้ำไหลไปในบริเวณพื้นที่กระเพาะหมู สรุปได้ว่าเป็นการ นำน้ำตอนบนมาช่วยในการผลักดันน้ำเค็ม และการอุปโภค บริโภค น้ำน้ำตอนล่างข้างแบ่งปันน้ำจากแม่น้ำ แม่กลองมาเสริม ตอนกลางน้ำวิธี Water Hammer Operation ที่สถานีสูบน้ำสำแลด้วยการลดการสูบน้ำช่วง น้ำทะเลลดลงเพื่อกระชากลิ้นความเค็ม ตอนปลายใช้ประตุน้ำคลองลัดโพธิ์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ช่วยในการผลักดันน้ำเค็ม ซึ่งเกณฑ์การควบคุมน้ำเค็มที่สถานีสูบน้ำสำแลอยู่ที่ ๐.๓ กรัมต่อลิตร โดยจะมี เครื่องมือในการวัดค่าความเค็มโดยการประปานครหลวง สำหรับการปฏิบัติการ Water Hammer Operation เป็นการร่วมมือระหว่างกรมชลประทาน และการประปานครหลวง ในการเพิ่มปริมาณน้ำจืดเพื่อนำมาใช้ ผลักดันและเจือจางค่าความเค็มบริเวณสถานีสูบน้ำสำแล โดยกำหนดให้ลดการสูบน้ำเป็นระยะเวลา ๒ ชั่วโมง ในช่วงระยะเวลาน้ำลง เพื่อจะได้มีปริมาณน้ำจืดที่มากพอสำหรับผลักดันลิ้นความเค็มให้เคลื่อนตัวไปให้ไกล จากสถานีสูบน้ำสำแล โดยมีการปฏิบัติการไปแล้วทั้งหมด ๑๐ ครั้ง ดังนี้

๑. วันที่ ๒๕ - ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒
๒. วันที่ ๙ - ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓
๓. วันที่ ๒๔ - ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓
๔. วันที่ ๗ - ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
๕. วันที่ ๒๑ - ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
๖. วันที่ ๖ - ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๓
๗. วันที่ ๑๙ - ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๓
๘. วันที่ ๑๑ - ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓
๙. วันที่ ๒๖ - ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓
๑๐. วันที่ ๙ - ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ข้อดี - ข้อเสีย และปัญหาจากการผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา ดังนี้

ข้อดี

๑. ลดผลกระทบจากอิทธิพลน้ำทะเลที่มีต่อการผลิตน้ำประปา และน้ำสำหรับการอุปโภค บริโภคของประชาชนริมฝั่งน้ำช่วงน้ำทะเลหนุนสูง

๒. เกษตรกรผู้ใช้น้ำรายทาง สามารถดึงน้ำเข้าระบบไปใช้ได้

ข้อเสีย

๑. ต้องใช้น้ำอย่างน้อย ๘ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน หรือ ๒,๑๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ผลักดันน้ำเค็ม

๒. การระบายน้ำจาก ๔ เขื่อนหลักเพิ่มขึ้นเป็น ๔,๓๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี เพื่อลดการ สูญเสียน้ำระหว่างทาง จนถึงจุดควบคุมที่สถานีสูบน้ำสำแล

๓. เสี่ยงงบประมาณค่าสูบน้ำและการบำรุงรักษาระบบ กรณีในปีที่มีน้ำแล้งและปริมาณน้ำใน เขื่อนน้อย

จากนั้น นายวีระกร คำประกอบ รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า การผันน้ำจากแม่น้ำแม่กลองมาคลองจรเข้สามพันมาถึงอำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี และจากอำเภอสองพี่น้อง แม่น้ำท่าจีน ปล่อน้ำมาทางคลองพระยาบรรลือ ปริมาณน้ำ ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ซึ่งจากการศึกษาดูงานพบว่า คลองจรเข้สามพันจะมีการเพิ่มปริมาณน้ำ (capacity) เป็น ๘๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที จึงขอเสนอให้กรมชลประทานพิจารณาการเขียนคำขอเงินงบประมาณให้คลองจรเข้สามพัน ซึ่งขณะนี้มีอัตราการระบายน้ำ ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็น ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เพราะแม่น้ำเจ้าพระยามีปริมาณน้ำลดน้อยลงไปมาก ประกอบกับต้นน้ำภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำปาง จังหวัดน่าน และจังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำปิง แม่น้ำยม แม่น้ำวัง แม่น้ำน่าน ได้มีการกักเก็บน้ำไว้ใช้เป็นจำนวนมากส่งผลให้ปริมาณน้ำที่ไหลลงสู่เขื่อนภูมิพลมีจำนวนน้อยมาก และขอฝากให้กรมชลประทานพิจารณาว่า การใช้น้ำเพื่อผลักดันน้ำเค็มจากที่ต้องใช้ปริมาณน้ำมากถึง ๓,๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อผลักดันน้ำเค็ม ขอให้ลดลงเหลือ ๑,๕๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เพื่อให้มีน้ำใช้ทางการเกษตรเพิ่มขึ้น สำหรับการลดปริมาณน้ำจิตเพื่อผลักดันน้ำเค็มนั้นควรศึกษาแนวกรรมใหม่ เช่น วิธีการทำ Sea Barrier ตรงบริเวณปากอ่าวโดยควบคุมการรุกตัวของน้ำเค็ม และมีการสร้างประตูน้ำเพื่อให้เรือสามารถแล่นผ่านได้ จะเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์เพื่อไม่ให้สูญเสียต้นทุนจัดลงทะเลจำนวนมากต่อไป

นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม รองประธานคณะกรรมการฯ คนที่สอง แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า แม่น้ำโขงมีเส้นทางการไหลของน้ำเข้าสู่ประเทศไทย ๒ ช่องทาง คือ ช่องทางที่ ๑ อำเภอเชียงคน ช่วงเวลาที่แม่น้ำโขงมีปริมาณน้ำน้อย จังหวัดเลยมีพื้นที่สูงกว่าแม่น้ำโขง ดังนั้น แม่น้ำเลยจะไหลลงสู่แม่น้ำโขง ปัจจุบันกรมชลประทานได้มีการสร้างเขื่อนกันไม่ให้แม่น้ำเลยไหลลงสู่แม่น้ำโขง แต่เมื่อได้เดินทางไปศึกษาดูงานแล้วพบว่า พื้นที่บริเวณดังกล่าวมีปริมาณน้ำไหลตลอดปีแต่มีปริมาณน้ำไหลลงสู่แม่น้ำโขงที่น้อย ดังนั้น หากมีการขุดคลองที่แม่น้ำเลยให้มีความลึกและกว้างไปยิ่งกว่าเดิมจะส่งผลให้เมื่อปริมาณน้ำโขงมีมากจะไหลเข้าสู่แม่น้ำเลย จากนั้นให้ดำเนินการสูบน้ำเก็บไว้ เมื่อเส้นทางน้ำของแม่น้ำเลยมาถึงแม่น้ำชีซึ่งมีบริเวณพื้นที่สูงกว่าแม่น้ำป่าสัก ประมาณ ๓๐๐ - ๔๐๐ เมตร เส้นทางน้ำจะไหลลงจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดลพบุรี ส่วนช่องทางที่ ๒ อำเภอวังสะ จังหวัดเลย มีเส้นทางน้ำจากแม่น้ำโขงไหลเข้ามาบริเวณดังกล่าวเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ จึงควรหาวิธีการที่จะนำน้ำมาสู่อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย เส้นทางน้ำจะไหลเข้าสู่จังหวัดเพชรบูรณ์ ส่งผลให้เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์สามารถกักเก็บน้ำได้ในปริมาณที่มาก และจะสามารถนำน้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์มาช่วยในการผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยาได้อีกทางหนึ่งด้วย

๓) นายชวริทธิ์ โพธิ์วิจิตร ผู้ช่วยผู้ว่าการ (แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ) การประปานครหลวง ซึ่งเป็นผู้แทนจากการประปานครหลวง ผู้มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นว่า การประปานครหลวงมีการใช้น้ำแบ่งเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา ปริมาณ ๑,๘๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี กับแม่น้ำแม่กลอง ปริมาณ ๗๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี สำหรับการอุปโภคบริโภคของประชากร จำนวน ๑๒ ล้านคน ในช่วงฤดูแล้งทุกปีจะประสบปัญหาน้ำทะเลหนุนสูง จึงได้มีการประสานงานกับกรมชลประทานใช้วิธีการ Water Hammer Operation นอกจากการใช้วิธีปล่อน้ำเหนือมาเพื่อผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยาแล้ว การประปานครหลวงได้ดำเนินการประสานกับสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร เนื่องจากสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร มีโรงสูบน้ำตามแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อใช้วิธีการ Water Hammer Operation แล้ว ได้ขอความร่วมมือกับสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร ช่วยสมทบในการผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยาด้วยอีกทางหนึ่ง ซึ่งสำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร มีปริมาณน้ำจำนวนมากประมาณ ๔,๐๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน การประปานครหลวงจึงได้ประสานงานและมีการบูรณาการทำงานร่วมกันกับสำนักการระบายน้ำ

กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ การประปานครหลวงได้มีการบริหารจัดการระบบน้ำให้สอดคล้องกับความต้องการใช้น้ำของประชาชนด้วย เช่น ช่วงเช้าจะอัดแรงดันน้ำสำหรับการอุปโภคบริโภคให้ประชาชนมากขึ้น แต่ช่วงระยะเวลาประชาชนไปทำงานจะปรับอัตราการสูบน้ำให้ประชาชนสำหรับการอุปโภคบริโภคจะมีปริมาณน้ำที่ลดลง เพื่อเป็นการบริหารจัดการน้ำจัดไว้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำหรับแผนงานของการประปานครหลวงในอนาคตได้มีการจ้างที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาหาวิธีการลดปริมาณน้ำจัดเพื่อผลักดันน้ำเค็มอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

จากนั้น นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา ซึ่งเป็นผู้แทนจากกรมชลประทาน ผู้มาชี้แจง แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า รายงานความก้าวหน้าการผันน้ำแบ่งปันน้ำจากคลองจระเข้สามพันลุ่มแม่น้ำแม่กลองมาสู่แม่น้ำเจ้าพระยานั้น จากการเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่อธิบดีกรมชลประทานได้สั่งการว่า ควรดำเนินการสร้างเส้นทางน้ำเหมือนกับการสร้างถนนเพื่อสำรองใช้สำหรับการแบ่งปันน้ำจากแม่น้ำแม่กลอง แต่จากการศึกษาดูพื้นที่บริเวณคลองจระเข้สามพันพบว่า ปกติปริมาณน้ำ (capacity) ที่คลองจระเข้สามพันสามารถรองรับปริมาณน้ำได้ ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที แต่มีจุดที่แคบที่สุดอยู่ที่พื้นที่อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี จึงได้มีการพิจารณาในขณะนี้ว่า ควรขยายอัตราการระบายน้ำเพิ่มขึ้นเป็น ๘๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ดังนั้น จึงขอรับข้อสั่งการของคณะกรรมการชุดนี้ ในการเพิ่มอัตราการระบายน้ำจาก ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็น ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที มาพิจารณาหากพิจารณาแล้วมีความเหมาะสมและสามารถดำเนินการได้จะเพิ่มอัตราการระบายน้ำจาก ๕๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็น ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ในส่วนของงบประมาณสำหรับการดำเนินการนั้น ได้ตั้งงบประมาณส่วนแรก สำหรับขยายคลองในเบื้องต้นที่คลองจระเข้สามพัน ส่วนที่สอง การที่จะเพิ่มศักยภาพของคลองพระยาบรรลือนั้น ปัจจุบันนี้คลองพระยาบรรลือมีอัตราการระบายน้ำ ๔๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที บริเวณนี้สามารถเพิ่มศักยภาพในการสูบน้ำได้ โดยไม่ต้องมีการขยายคลองที่สถานีสูบน้ำสิงหนาท ๒ ซึ่งได้มีการตั้งงบประมาณเพื่อเปลี่ยนปั๊มน้ำจาก ๓ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที เป็น ๕ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที โดยใช้สถานีสูบน้ำสิงหนาท ๒ นี้ และไม่มีคามจำเป็นต้องสร้างสถานีสูบน้ำใหม่แต่อย่างใด ซึ่งจะสามารถดำเนินการแล้วเสร็จได้ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕

จากนั้น นายจิระกร คำประกอบ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า ขอให้การประปานครหลวงสร้างสถานีสูบน้ำเพิ่มขึ้นภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่คลองพระยาบรรลือและร่วมกับสถานีสูบน้ำสำแลดำเนินการผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อลดอัตราการใช้น้ำจืดจากแม่น้ำเจ้าพระยามาผลักดันน้ำเค็มน้อยลง

นายพิพัฒน์ เรืองงาม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนของนายสุพจน์ ไทวิจักษ์ชัยกุล เลขาธิการคณะกรรมการได้นำเสนอความเห็นของนายสุพจน์ ไทวิจักษ์ชัยกุล เลขาธิการคณะกรรมการ สรุปได้ ดังนี้

๑. เห็นด้วยกับการทำ Sea Barrier ตรงบริเวณปากอ่าวเพื่อควบคุมการรุกตัวของน้ำเค็ม อย่างไรก็ตาม การทำ Sea Barrier อาจส่งผลกระทบต่อตะกอน ดังนั้น จึงควรสร้างเป็นรูปครึ่งวงกลมกั้นน้ำทะเลไว้เป็นช่วง ๆ โดยทำเป็นบารราจ (Barrage) เพื่อควบคุมน้ำ แต่พอน้ำขึ้นให้ปิดประตูน้ำ วิธีการนี้ประเทศสิงคโปร์ได้นำมาใช้ ซึ่งการควบคุมน้ำลักษณะนี้ไม่ต้องเสียงบประมาณในการสร้างที่มากและเป็นวิธีการที่ยั่งยืนในการแก้ไขปัญหา น้ำเค็มรุกเข้าไปในน้ำจืด

๑. ส่วนประเด็นที่กรมชลประทานเสนอ ในกรณีการเกิดน้ำทะเลหนุนตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๗ จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีน้ำทะเลหนุนสูงสุด ณ วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๒ ขอดังข้อสังเกตว่า กรณีดังกล่าวเป็นการพิจารณาน้ำทะเลหนุนสูงนี้ มีผลกระทบต่อน้ำเค็มและน้ำจืด แต่ถ้าหากพิจารณาอีกมิติหนึ่ง คือ การใช้น้ำในลุ่มน้ำเจ้าพระยาพบว่า สถิติการปลูกข้าวในแต่ละปีไม่เหมือนกัน ถ้าหากมีการปลูกข้าวมากน้ำเค็มจะรุกเข้าไปในน้ำจืดเร็ว หากปลูกข้าวใช้น้ำเค็มจะรุกเข้ามาช้าไปเรื่อย ๆ ด้วยเหตุนี้กรมชลประทานสามารถนำสถิตินี้มาพิจารณาประกอบกันด้วยได้ โดยอาจมีแนวทางนำเสนอในเรื่องของความต้องการใช้น้ำกับมาตรการเพื่อปรับเปลี่ยนลักษณะของการใช้น้ำประปาของผู้ใช้น้ำประปา (Demand – Side Management) นี้ได้ ซึ่งยังไม่ได้มีการนำเสนอในประเด็นนี้แต่อย่างใด

๒. การประปานครหลวงสามารถผลิตน้ำจืดที่แม่น้ำแม่กลองได้หรือไม่ เพราะจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ผลิตได้นี้หล่อเลี้ยงประชาชนในพื้นที่ได้หลายจังหวัด เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม จนกระทั่งถึงจังหวัดกรุงเทพมหานครจะสามารถมีน้ำประปาไว้ใช้สำหรับการอุปโภคบริโภค อีกทั้ง การประปานครหลวงจะได้รับประโยชน์จากการลงทุน โดยได้รับค่าตอบแทนมากขึ้น เพราะมีจำนวนผู้ใช้บริการน้ำประปามากยิ่งขึ้น ในขณะที่หากดำเนินการย้ายสถานีโรงสูบน้ำจะมีจำนวนผู้ใช้บริการน้ำประปาจำนวนเท่าเดิม แต่ถ้าย้ายโรงผลิตน้ำประปาจะมีจำนวนผู้ใช้บริการน้ำประปามากยิ่งขึ้น

นายวีระกร คำประกอบ รองประธานคณะกรรมการสิทธิฯ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุมตั้งข้อสังเกตว่า จะต้องไปพิจารณาระหว่างการประปาส่วนภูมิภาคกับการประปาส่วนภูมิภาคว่าจะมีผลกระทบในการแข่งขันเพื่อแย่งฐานลูกค้าซึ่งเป็นผู้ใช้บริการหรือไม่ และขอฝากให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กรมชลประทาน และการประปาส่วนภูมิภาค ว่าจะภายในระยะเวลาต่อจากนี้ ๑ เดือน ขอมอบหมายให้หน่วยงานทั้ง ๓ หน่วยงาน ดังกล่าว พิจารณาประเด็นการลดปริมาณน้ำจืดเพื่อนำมาผลักดันน้ำเค็มในแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการเพิ่มเติมต่อไป

นายนิยม เวชกามา ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการฯ สอบถามผู้แทนจากกรมชลประทาน ถึงความคืบหน้าของโครงการประตูละบายน้ำลำน้ำพุง – น้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลตองโขบ อำเภโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร กำลังอยู่ในขั้นตอนใด

นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา ซึ่งเป็นผู้แทนจากกรมชลประทาน ผู้มาชี้แจง ตอบคำถามดังกล่าวว่า จะขอส่งมอบเอกสารเกี่ยวกับความคืบหน้าของโครงการประตูละบายน้ำลำน้ำพุง – น้ำก่ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลตองโขบ อำเภโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนครให้ นายนิยม เวชกามา ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการฯ โดยตรงเพื่อรายงานความคืบหน้าต่อไป

๓.๒ พิจารณาโครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒

นายศักดิ์ดา คงเพชร ที่ปรึกษาคณะกรรมการฯ และประธานคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มน้ำโขง เลย์ ซี มูล สงคราม กล่าวรายงานต่อที่ประชุมว่า โครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง เป็นโครงการที่มีขนาดใหญ่ จึงแบ่งโครงการออกเป็น ๕ ระยะ ถ้าหากโครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ ยังไม่ผ่านการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) จะส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการโครงการนี้ต่อไปได้ ดังนั้น จึงขอเสนอให้ที่ประชุมคณะกรรมการฯ พิจารณาประเด็นการขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณ

สำหรับการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ของโครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒ และขอมติจากคณะกรรมการเพื่อเสนอให้รัฐบาลดำเนินการ จัดสรรเงินงบประมาณให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน โดยขอรับการจัดสรรเงิน งบประมาณจากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟู เศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวนเงิน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อไปดำเนินการจัดทำการศึกษาประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ของโครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒

นายวีระกร คำประกอบ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่ ประธานในที่ประชุม ได้ขอให้ที่ประชุมได้พิจารณาและลงมติเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ผลปรากฏว่า ที่ประชุมได้มีการพิจารณาและลงมติเห็นชอบให้คณะกรรมการเสนอให้รัฐบาลดำเนินการ จัดสรรเงิน งบประมาณให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน โดยขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณ จากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวนเงิน ๔๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อไปดำเนินการจัดทำการศึกษาประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ของโครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒

จากนั้น นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง ได้ปฏิบัติ หน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม และดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

ภายหลังการพิจารณาประเด็นดังกล่าวและได้ลงมติเรียบร้อยแล้ว ที่ประชุมได้มีการ พิจารณาเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำโขงเลย ซี มูล สงคราม โดยมีกรรมการบางท่านได้ตั้ง ข้อสังเกตว่า ปัจจุบันแม่น้ำโขงมีความแตกต่างจากอดีตมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่น้ำโขงมีปริมาณน้ำลด น้อยลงมีความแห้งแล้งมาก ดังนั้น การพิจารณาว่าจะผันน้ำจากแม่น้ำโขงมาที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงเป็นเรื่องที่ดำเนินการได้ยาก เพราะสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีการสร้างเขื่อน ประมาณ ๑๐ เขื่อน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้มีการสร้างเขื่อนไซยะบุรีเป็นเขื่อนผลิตไฟฟ้าพลังน้ำ สร้างกัน แม่น้ำโขงตอนล่าง ตั้งอยู่ประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ทางตอนเหนือของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนั้น เขื่อนเหล่านี้จะกักเก็บน้ำไว้หมดจนกระทั่งเกิดปรากฏการณ์ปริมาณน้ำของแม่น้ำโขงลดน้อยลง อย่างไรก็ตามในฤดูฝนประเทศไทยมีปริมาณน้ำฝนที่สามารถนำมาเก็บกักน้ำไว้ใช้สำหรับอุปโภค บริโภคได้ ดังนั้น ขอเสนอว่าควรหาวิธีการกักเก็บน้ำในช่วงฤดูฝนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ให้ได้ ยกตัวอย่างเช่น ปีที่ผ่านมา เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมที่จังหวัดอุบลราชธานี แต่ในอดีตหากเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมถ้าเริ่มจากแม่น้ำมูลจะมี ปริมาณน้ำมาจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ปริมาณน้ำไหลมาที่จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดอุบลราชธานี แม่น้ำชีมาจากจังหวัดชัยภูมิ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดยโสธร มาบรรจบกับแม่น้ำมูลที่บ้านวังยาง ตำบลบุ่งห้วย อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อเกิดน้ำท่วมจะมีปริมาณน้ำที่ไหลผ่านพื้นที่ดังกล่าวมาตามลำดับ แต่ปีนี้เกิดปรากฏการณ์จังหวัดพื้นที่ ตอนบนไม่มีน้ำท่วม เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมที่จังหวัดอุบลราชธานีเพียงแห่งเดียว สาเหตุเนื่องมาจากปริมาณ น้ำฝนที่จังหวัดอุบลราชธานีมีจำนวนมาก เนื่องจากมีพายุโซนร้อนโพดุลจึงมีปริมาณน้ำฝนจำนวนมากที่ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งประชาชนในพื้นที่ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันการเกิดปรากฏการณ์น้ำท่วมเนื่องจากมีการ สร้างสิ่งกีดขวางทางน้ำ เช่น การสร้างที่อยู่อาศัย ซึ่งปรากฏการณ์น้ำท่วมดังกล่าวเกิดขึ้นระยะเวลา ๒ - ๓ เดือน เพราะปริมาณน้ำได้ไหลลงสู่แม่น้ำโขง ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีเขื่อนปากมูลอยู่ห่างจากแม่น้ำโขง ระยะทาง

ประมาณ ๕ กิโลเมตร แต่ไม่สามารถกักเก็บน้ำฝนจากธรรมชาติมาใช้ประโยชน์ได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงขอเสนอให้หาวิธีการกักเก็บน้ำฝนจากธรรมชาติให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ และขอมอบให้ กรมชลประทานพิจารณาศึกษาว่า มีความเป็นไปได้หรือไม่ในการสร้างเขื่อนแบบขั้นบันได โดยให้แม่น้ำมูล และแม่น้ำชีเป็นพื้นที่กักเก็บน้ำ ส่วนแม่น้ำปิง แม่น้ำวัง แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน ก็เช่นเดียวกัน หากมีการสร้าง เขื่อนเป็นระยะ ๆ จะเป็นการกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ได้

นายสมศักดิ์ คุณเงิน ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ แสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า การที่ แม่น้ำโขงเปลี่ยนแปลงไปโดยมีปริมาณน้ำจำนวนลดลงนั้น โครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย ชี มูล โดย แรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ จะนำน้ำจากแหล่งใดมาเติม คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหาร จัดการกลุ่มลุ่มน้ำโขง เลย ชี มูล สงคราม ได้เชิญสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน มาชี้แจง ประเด็นเกี่ยวกับปริมาณน้ำแม่น้ำโขงกับเขื่อนที่สร้างในสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวมีผลกระทบต่อปริมาณน้ำในแม่น้ำโขงจนกระทั่งเป็นปัญหาต่อโครงการนี้ หรือไม่ โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน แสดงความเห็นสรุปได้ ดังนี้

๑. สาเหตุที่แม่น้ำโขงมีปริมาณน้ำลดลงเป็นสภาพการณ์ผิดปกติ อาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างเขื่อนในสาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยตรง เพราะว่า เขื่อนทั้งหมดเป็นเขื่อนที่ผลิตกระแสไฟฟ้า

๒. ปริมาณน้ำท่าจากสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศไทยที่ไหลลงสู่แม่น้ำโขง มีปริมาณน้อยลง จึงส่งผลให้แม่น้ำโขงมีปริมาณลดน้อยลง

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่คณะกรรมการจะสรุปความเห็นขอให้คณะกรรมการรับฟังความเห็น จากรายงานของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำโขง เลย ชี มูล สงคราม ก่อน แต่ถ้าภายหลังจากการรับฟังความเห็นจากรายงานของคณะอนุกรรมการพิจารณา ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำโขง เลย ชี มูล สงคราม แล้ว หากยังมีข้อสงสัย ขอให้คณะกรรมการ เชิญสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทานมาให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป เพราะถ้าหากมี ผลกระทบจริงนั้น โครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย ชี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ คงไม่สามารถ ดำเนินการต่อไปได้ เพราะว่าปริมาณน้ำมีจำนวนไม่เพียงพอ

ในเมื่อสาธารณรัฐประชาชนจีนดำเนินการสร้างเขื่อน จำนวนประมาณ ๑๐ เขื่อน สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวก็มีการสร้างเขื่อนจำนวนมาก ดังนั้น เหตุใดประเทศไทยและสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาวจึงไม่สร้างเขื่อนกันแม่น้ำโขงเป็นขั้นบันได เพราะมีผลการศึกษาของหน่วยงาน ภาครัฐแล้ว ทั้งที่เขื่อนปากชม จังหวัดเลย และเขื่อนบ้านกุ่ม จังหวัดอุบลราชธานี จะเป็นอีกช่องทางหนึ่ง หากมีการพิจารณาโครงการนี้ขึ้นมาใหม่ เพื่อเพิ่มเขื่อนสำหรับกักเก็บน้ำขึ้นมาใหม่ และนำน้ำมาใช้ในการ อุปโภค บริโภค ซึ่งจะขอเสนอในคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำ โขง เลย ชี มูล สงคราม ต่อไป

กรรมการบางท่านแสดงความเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

๑. จากการเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่นั้น แม่น้ำชีกับแม่น้ำมูลอยู่ใกล้กันมาก โดยจังหวัด ชัยภูมิเป็นต้นแม่น้ำชี ส่วนจังหวัดนครราชสีมาเป็นต้นแม่น้ำมูล จากการพิจารณาศึกษาพบว่า แม่น้ำชีติดเขตแดน แม่น้ำมูลที่อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา และมีหนองเก็บน้ำบึงละหานลูกนก พื้นที่ประมาณเกือบ ๔,๐๐๐ ไร่ ถ้าหากมีการสร้างเขื่อนกันหรือประตูปรับน้ำในแม่น้ำชี จะสามารถผันแม่น้ำชีมาสู่แม่น้ำมูลได้

จึงขอเสนอให้กรมชลประทานผันน้ำจากแม่น้ำชีโดยการสร้างเขื่อนบันได หรือประตูบังคับน้ำดันน้ำมาสู่แม่น้ำมูลจะเป็นการผันน้ำข้ามลุ่มน้ำได้

๒. โครงการการบริหารจัดการน้ำ โขง เลย์ ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ เป็นการศึกษาในอดีตที่มีแม่น้ำโขงยังมีความอุดมสมบูรณ์ โดยคาดหวังว่าจะนำน้ำจากแม่น้ำโขงมาใช้ประโยชน์ในประเทศไทย แต่ในปัจจุบันนี้บริบทต่าง ๆ ได้เปลี่ยนแปลงไป ปริมาณน้ำในแม่น้ำโขงกับปริมาณน้ำในแม่น้ำของประเทศไทยมีปริมาณน้อยลงไม่แตกต่างกัน ดังนั้น ผลการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงไป หน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณาศึกษาเรื่องนี้คือ กรมชลประทานดูแลน้ำในเขตชลประทาน และกรมทรัพยากรน้ำที่ดูแลน้ำที่อยู่นอกเหนือจากเขตชลประทาน ทั้งสองหน่วยงานดังกล่าวนี้จะต้องเป็นหลักในการที่จะต้องพิจารณาศึกษาว่าเมื่อแม่น้ำโขงมีปริมาณน้ำลดน้อยลงจะต้องดำเนินการอย่างไร ขอฝากให้คิดว่าในขณะที่โครงการใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ จะมีวิธีการใดบ้างที่จะสามารถดำเนินการได้ควบคู่กันไปกับการแก้ไขปัญหาระยะใกล้ และปัญหาน้ำท่วมได้อย่างไร โดยนำเงินงบประมาณปกติที่มีอยู่ส่วนหนึ่งและปัจจุบันนี้ได้มีการโอนเงินงบประมาณ จำนวน ๘๘,๐๐๐ ล้านบาท แต่ที่ทราบมาว่ากรมชลประทานได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณ จำนวน ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่จะเป็นเงินงบประมาณที่ได้รับแล้วจัดสรรไปหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ดังนั้น จึงมีความเห็นว่าควรมีการรวมเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรไปจำนวน ๓๐,๐๐๐ ล้านบาท มาดำเนินการจัดทำโครงการใหญ่ ๆ ในพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

นายทวีศักดิ์ ธนเดโชพล รองอธิบดีฝ่ายบำรุงรักษา ซึ่งเป็นผู้แทนจากกรมชลประทาน ผู้มาชี้แจงแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า การผันน้ำจากเขื่อนปากมูลสู่ลุ่มน้ำชีที่เขื่อนลำตะคองนั้น สำหรับเขื่อนปากมูลชลสิทธิ์มีต้นน้ำที่จังหวัดเลยไหลผ่านจังหวัดเพชรบูรณ์ปริมาณน้ำท่าประมาณ ๒,๐๐๐ กว่าล้านลูกบาศก์เมตร แต่เขื่อนปากมูลชลสิทธิ์สามารถกักเก็บน้ำได้ประมาณ ๙๖๐ ล้านลูกบาศก์เมตร จะมีปริมาณน้ำประมาณ ๑,๐๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นน้ำล้นที่เหลือ ประเด็นนี้ได้มีการพิจารณาศึกษาเนื่องจากเป็นการดำเนินการผันน้ำข้ามลุ่ม สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติจึงได้ดำเนินการศึกษาสรุปได้ว่า การผันน้ำจากเขื่อนปากมูลชลสิทธิ์โดยการสูบน้ำมาเก็บไว้ที่อ่างเก็บน้ำมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร และดำเนินการสูบน้ำไปเขื่อนลำตะคอง ระยะทางประมาณ ๓๐ กิโลเมตร รวมเส้นทางสำหรับการผันน้ำทั้งสิ้น ประมาณ ๔๐ กิโลเมตร โดยมีเป้าหมายในการผันน้ำประมาณปีละ ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร จากผลการพิจารณาศึกษาเบื้องต้นนี้แสดงให้เห็นว่า มีความเป็นไปได้ในการผันน้ำและมีปริมาณน้ำเหลือเพียงพอ การผันน้ำจะดำเนินการเมื่อมีปริมาณน้ำเหลือเท่านั้น ส่วนกรณีน้ำในแม่น้ำชี และแม่น้ำมูล โครงการของเรามีเส้นทางน้ำที่ยาวที่สุดในประเทศไทย ระยะทางประมาณ ๑,๐๔๐ กิโลเมตร การสร้างเขื่อนต่าง ๆ ได้มีการพิจารณาศึกษาไว้แล้ว ตั้งแต่สมัยนายประจวบ ไชยสาส์น ซึ่งเป็นโครงการโขง เลย์ ซี มูล (เดิม) จะมีการสร้างเขื่อน เช่น เขื่อนระบายนุ่น เขื่อนวังยาง เขื่อนร้อยเอ็ด จนกระทั่งถึงเขื่อนธาตุน้อย ก่อนที่จะบรรจบกับแม่น้ำมูล แต่ละเขื่อนจะมีลำน้ำสาขา เช่น แม่น้ำพองจะมีเขื่อนกักเก็บน้ำคือเขื่อนอุบลรัตน์ หากมีปริมาณน้ำในเขื่อนเต็มจะสามารถผันน้ำมาสู่แม่น้ำชีได้ และมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยจะตั้งอยู่บริเวณ ๒ ผังแม่น้ำชี คือ โครงการแก้มลิง ซึ่งกรมชลประทานกำลังพิจารณาศึกษาเพื่อให้สามารถกักเก็บน้ำในปริมาณที่มากที่สุด ส่วนแม่น้ำมูลมีต้นน้ำที่จังหวัดนครราชสีมา มีเขื่อน เช่น เขื่อนลำทะเส เขื่อนราษีไศล และเขื่อนปากมูลกักเก็บน้ำก่อนที่จะออกไปสู่แม่น้ำโขง ดังนั้น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นลุ่มน้ำที่มีขนาดใหญ่จะมีปริมาณน้ำไหลออกที่ท้ายเขื่อนปากมูลเพียงแห่งเดียว ส่งผลให้ถ้าหากมีพายุเข้ามาน้ำจากแม่น้ำชีจะไหลมาบรรจบที่แม่น้ำมูลบริเวณอำเภอดอนจาน จังหวัดอุบลราชธานี จะมีปัญหาน้ำท่วม จึงมีการพิจารณาศึกษาการผันน้ำพบว่า มีแก่งสะพือ แก่งตะนะ ซึ่งเป็นฝายธรรมชาติที่จะชะลอน้ำไม่ให้ไหล

ลงสู่แม่น้ำโขงทั้งหมด แต่มีผลเสียคือหากเกิดน้ำท่วมจะมีปัญหาเรื่องการระบายน้ำ ดังนั้น จึงมีการพิจารณาศึกษาว่าหากมีการผันน้ำอ้อมแก่งสะพือออกมาจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่

กรรมการบางท่านแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่า เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดอุบลราชธานี จึงทราบว่า แก่งสะพือไม่ได้เป็นอุปสรรคที่ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมที่จังหวัดอุบลราชธานี เพราะว่าแก่งสะพือถือเป็นเขื่อนธรรมชาติ ถ้าหากไม่มีแก่งสะพือ จังหวัดอุบลราชธานี จะไม่มีน้ำสำหรับใช้อุปโภค บริโภค สำหรับการผันน้ำอ้อมแก่งสะพือออกมาจะช่วยแก้ไขปัญหาน้ำท่วมได้อย่างไร ในเมื่อเหนือแก่งกับท้ายแก่งเป็นพื้นที่ระดับเดียวกันจนกระทั่งถึงปากแม่น้ำมูล แม้จะมีการผันน้ำอ้อมมาเขื่อนปากมูลก็จะรองรับปริมาณน้ำไว้ แต่ระดับน้ำเหนือแก่งสะพือกับท้ายแก่งสะพือไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรหาวิธีที่ว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรเพื่อชะลอปริมาณน้ำไม่ให้ไหลมาอย่างรวดเร็ว จึงเสนอให้สร้างเขื่อนเป็นขั้นบันไดเป็นระยะ ๆ เพื่อชะลอปริมาณน้ำไม่ให้ไหลมาอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำใช้สำหรับการอุปโภค บริโภค รวมทั้งขอเสนอให้มีการเพิ่มสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า สร้างโครงการกักลิงให้เพิ่มมากขึ้น และควรมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการก่อสร้างไม่ควรให้มีการก่อสร้างในลักษณะกีดขวางทางน้ำด้วย

๓.๓ การเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมการและคณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการ

๑. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มน้ำทั้งระบบจะเดินทางไปศึกษาดูงานที่จังหวัดอุบลราชธานีโดยเดินทางไปเข้าเย็นกลับ ในเบื้องต้นได้กำหนดเป็นวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมมีความเห็นว่า สถานที่สำหรับการประชุมนั้น ควรกำหนดที่เขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี และมอบให้ฝ่ายเลขานุการเชิญผู้แทนส่วนราชการร่วมปรึกษาหารือและบรรยายสรุปข้อมูล ดังนี้

- ๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
- ๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ
- ๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร
- ๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ
- ๕) ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
- ๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์
- ๗) ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการพิจารณากำหนดวันเดินทางไปศึกษาดูงานที่เขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ตามที่ นายธรรมนัส พรหมเผ่า ประธานคณะกรรมการไม่ติดภาคอีกอันใด เพื่อให้สามารถร่วมเดินทางไปพร้อมกับคณะกรรมการ

๒. คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยา เดินทางไปศึกษาดูงานที่ จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

๓. คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำโขง-เลย ชี มูล สงคราม เดินทางไปศึกษาดูงานที่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสกลนคร ในระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

๔. คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มน้ำภาคตะวันตก เดินทางไปศึกษาดูงานที่ จังหวัดกาญจนบุรี ในระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

๓.๕ พิจารณาการแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ (เพิ่มเติม)

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำภาคใต้ จำนวน

๓ คน ดังนี้

๑. นางสาวปณณีย์ ปิยาธิษฏ์สกุล
๒. นายปิตพงษ์ ชีรานนท์
๓. นายสฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง

มติที่ประชุม

ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า เพื่อให้การพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มน้ำทั้งระบบมีข้อมูลที่ครบถ้วน รอบด้านทุกประเด็น ที่ประชุมมีมติสรุปได้ ดังนี้

๑. ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการเสนอให้รัฐบาลดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และกรมชลประทาน โดยขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณจากพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวนเงิน ๕๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อไปดำเนินการจัดทำการศึกษาประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) ของโครงการการบริหารจัดการน้ำ โขงเลย ซี มูล โดยแรงโน้มถ่วง ระยะที่ ๑ และระยะที่ ๒

๒. ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้คณะกรรมการ และคณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการสามารถเดินทางไปศึกษาดูงานในพื้นที่ เพื่อดำเนินการพิจารณาศึกษา รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ขอข้อมูลและข้อเสนอแนะของหน่วยงานราชการเกี่ยวกับบริหารจัดการกลุ่มน้ำทั้งระบบได้ ดังนี้

๒.๑ ที่ประชุมมีมติให้คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มน้ำทั้งระบบเดินทางไปศึกษาดูงานที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยเดินทางไปเข้าเฝ้าฯ กลับ รวมทั้ง ที่ประชุมมีความเห็นว่า สถานที่สำหรับการประชุมนั้น ควรกำหนดที่เขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี และมอบให้ฝ่ายเลขานุการเชิญผู้แทนส่วนราชการร่วมปรึกษาหารือและบรรยายสรุปข้อมูล ดังนี้

- ๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
- ๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ
- ๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร
- ๔) ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ
- ๕) ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์
- ๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์
- ๗) ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มอบหมายให้ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการพิจารณากำหนดวันเดินทางไปศึกษาดูงานที่เขื่อนสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ตามที่ นายธรรมนัส พรหมเผ่า ประธานคณะกรรมการไม่ติดภารกิจอื่นใด เพื่อให้สามารถร่วมเดินทางไปพร้อมกับคณะกรรมการ

๒.๒ คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำเจ้าพระยา เดินทางไปศึกษาดูงานที่ จังหวัดชัยนาท จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๓

๒.๓ คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำโขง เลย ชี มูล สงคราม เดินทางไปศึกษาดูงานที่ จังหวัดอุดรธานี และจังหวัดสกลนคร ในระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๓

๒.๔ คณะกรรมการร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำภาคตะวันตก เดินทางไปศึกษาดูงานที่ จังหวัดกาญจนบุรี ในระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

๓. ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้คณะอนุกรรมการแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ (เพิ่มเติม) ดังนี้

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกลุ่มลุ่มน้ำภาคใต้ จำนวน ๓ คน ดังนี้

๑) นางสาวปณณีย์ ปิยาธิษฐ์สกุล

๒) นายปิติพงษ์ ชีรานนท์

๓) นายสฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่นๆ

กำหนดการประชุมคณะกรรมการครั้งต่อไป ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ เวลา ๐๙.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ (สผ.) ๓๐๔ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว นายอุบลศักดิ์ บัวหลวงงาม รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๕๔ นาฬิกา

นางสาวพรรณทิภา นิลโสภณ

วิทยากรเชี่ยวชาญ

ผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดาภรณ์ รำเรียน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

ผู้ตรวจบันทึกการประชุม

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการลุ่มน้ำทั้งระบบ
สภาผู้แทนราษฎร ได้รับรองบันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๓ วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๓ ในการ
ประชุม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๓ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ และให้ดำเนินการเปิดเผย ตามมาตรา
๑๒๙ วรรคหก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ต่อไป

(นายสุพจน์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

เลขานุการคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
แนวทางการบริหารจัดการลุ่มน้ำทั้งระบบ
สภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการบริหารจัดการลุ่มน้ำทั้งระบบ